

**Лекція 2. «Організаційні основи
та планування соціальної
профілактики»**

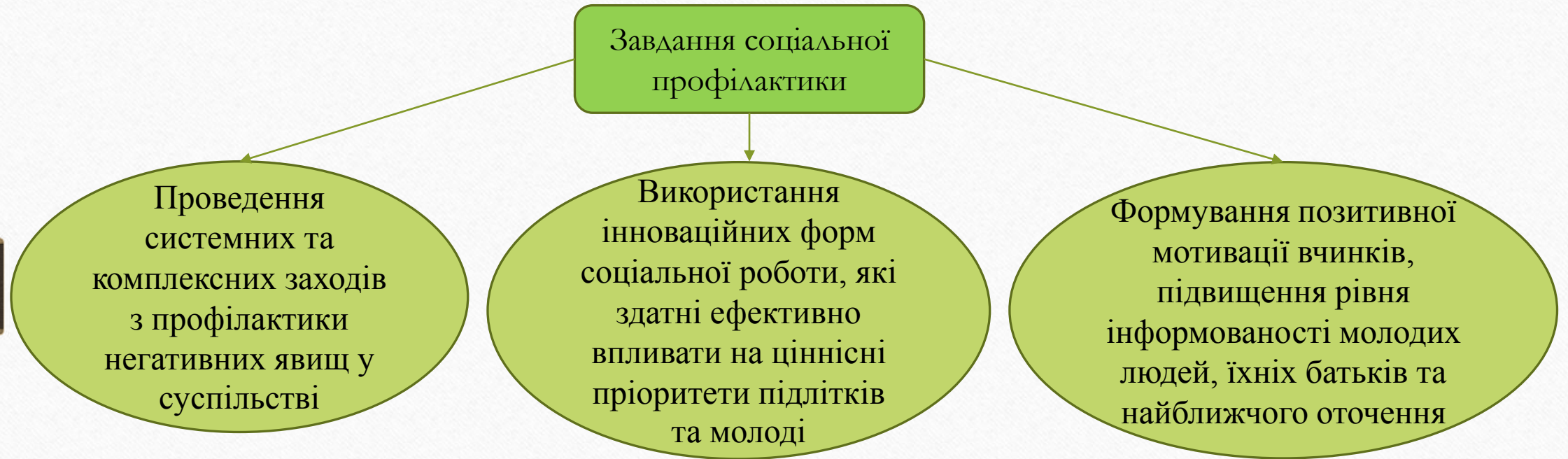
План:

- 1) Завдання і принципи соціальної профілактики;
- 2) Напрями соціально-профілактичних заходів;
- 3) Типологія заходів соціальної профілактики, що застосовуються в межах держави;
- 4) Комплексне планування соціальної профілактики;
- 5) Моделі та складові профілактичних програм;

Література:

- 1) Кияниця З.П., Петрочко Ж.В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології. Київ: Обнова Компані, 2017. 256 с.
- 2) Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 208 с.
- 3) Лохвицька Л.В. Тлумачний словник-мінімум із соціальної педагогіки та соціальної роботи: 2-ге вид., оновл. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 232 с.

Завдання і принципи соціальної профілактики

Напрями соціально-профілактичних заходів

Соціально-профілактичні заходи можуть бути направлені на:

- на підвищення рівня правосвідомості населення регіону, працівників галузі народного господарства, членів трудового колективу, їх соціальної активності у сфері боротьби з правопорушеннями;
- на попередження певних видів правопорушень окремими соціальними групами;
- на становлення нового соціально-правового мислення, що дозволяє грамотно вирішувати завдання комплексного планування профілактики правопорушень.

Профілактична робота проводиться на трьох рівнях:

- в межах держави, тобто стосовно всіх громадян;
- в колективах і групах;
- індивідуально з певною особою.

Типологія заходів соціальної профілактики, що застосовуються в межах держави

Кожному рівню профілактики притаманний певний комплекс спеціальних заходів, що застосовуються до певних осіб. Сюди входить весь комплекс здійснюваних державою економічних, соціально-культурних, правових та інших дій, спрямованих на недопущення скоєння злочинів:

1. Економічні заходи;
2. Соціально-культурні заходи;
3. Правові заходи;
4. Заходи, що застосовуються до певної групи осіб.

Комплексне планування соціальної профілактики

Комплексне планування соціальної профілактики - одна з основних форм узгодження діяльності в цьому напрямку державних, господарських органів, суспільних організацій і трудових колективів. Воно є підсумком сумісної розробки різними органами, організаціями і колективами злагоджених планів, що передбачають систему довгострокових і поточних заходів щодо виявлення і усунення причин асоціальної поведінки.

Комплексне планування соціальної профілактики переслідує наступні основні цілі:

- скорочення і в перспективі повну ліквідацію асоціальної поведінки громадян;
- обмеження і в подальшому ліквідацію випадків антигромадської поведінки громадян і посадовців, тобто порушень соціальних норм, що шкодить суспільству і спричиняє протиправні діяння, які сприяють їх здійсненню;
- подолання негативних сторін суспільного розвитку, які сприяють негативним явищам;
- усунення умов для правопорушень, недоліків і прорахунків в діяльності органів управління, господарських організацій, суспільних формувань, культурно-виховних і медичних установ;
- боротьбу з пияцтвом і алкоголізмом: поступове викорінення негативних форм поведінки в сім'ї, на виробництві, в суспільному житті, що сприяють правопорушенням;
- розвиток і вдосконалення позитивних соціальних процесів, які протидіють антигромадській поведінці громадян і сприяють дотриманню державної і трудової дисципліни;
- підвищення рівня свідомості та організованості громадян, формування пошани до правових розпоряджень;
- виховання екологічної дисципліни, підйом екологічної культури і знань в цій області, формування у кожної людини свідомого і дбайливого відношення до природи.

Моделі та складові профілактичних програм

Аналіз профілактичної роботи (в основі дослідження Е.Чарлтона) дозволяє виділити п'ять основних типів профілактичних програм

Медична модель - молодим людям надається інформація про небезпечні наслідки того чи іншого явища. Слід зазначити, що така модель не є достатньо ефективною, тому що не враховує соціально-психологічних особливостей молодої людини, і тому вона іноді може призвести до зворотно-го ефекту.

Освітня модель - являє собою дію, спрямовану на окремого індивіда, дає йому змогу самостійно прийняти рішення. Але така модель не враховує профілактичну ситуацію, формування громадської думки щодо того чи іншого кризового явища та шляхів його подолання.

Соціально-політична модель - лобювання необхідних рішень, реклама в засобах масової інформації. Перевага цієї моделі полягає в тому, що вона є ефективним засобом формування громадської думки, враховує соціально-територіальні особливості, соціальний час і тим самим знімає недоліки освітньої моделі.